

Opis predmetov za program Novinarstvo

1. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Sodobni problemi novinarstva	Predmet študente seznanja s temeljnim konceptualnim in teoretskim aparatom ter praktičnim znanjem o vlogi novinarstva v sodobni globalizirani in konfliktni kapitalistični družbi. Ker so v zadnjih desetletjih mediji občutno pridobivali na pomenu in moči, zaradi česar tvorijo konstitutivno vlogo v široki paleti družbenih procesov, bo predmet novinarstvo obravnaval kontekstualno, v odnosu s širšim družbenim okoljem, v katerega je neizogibno vpeto. Slušatelji se bodo s temi odnosi seznanili s preučitvijo različnih teoretičnih in konceptualnih pristopov k medijem (npr. teorija polj, kritičnoteoretski pristop, medijatizacija družbe) ter s spoznavanjem institucij in relevantnih akterjev, ki imajo osrednjo vlogo v medijih in novinarstvu ali pomembno vplivajo na ti dve instituciji. Predmet bo aktualne dileme, s katerimi se novinarstvo sooča na različnih družbenih ravneh (od mikroravni do makrokonteksta), slušateljem pojasnil prek tematskih sklopov, med drugim: odnos med novinarji in njihovimi viri, etične dileme v novinarstvu, digitalne tehnologije in novinarstvo, občinstvo in mediji, vsenavzoče nadzorovanje in novinarsko delo v družbi nadzora, odnos med politiko in mediji (posebej javno politično komuniciranje), sistemska propaganda, vloga oglaševanja v medijih itd. Predmet bo torej podal holistično znanje o protislovnih družbenih odnosih, v katere je vpeto novinarstvo.
2	Uredniško delo	Predmet je namenjen proučevanju uredniškega delovanja, vpliva uredniških odločitev na končno vsebinsko in vizualno podobo množičnih občil ter različnih uredniških konceptov. Predstavljeni bodo različni vidiki uredniških politik in oblikovanja podobe množičnih medijev – vizualne in vsebinske – prek odločitev, ki jih sprejemajo področni in glavni uredniki tiskanih in elektronskih medijev. Prikazani in analizirani bodo različni načini izvajanja uredniškega dela. Študentke in študentje bodo spoznavali uredniško vlogo pri nastanku množičnih medijev, predvsem pri celostni identiteti in usmeritvi. Poseben poudarek bo namenjen razmerju med uredniškim in novinarskim ustvarjanjem na eni strani ter med uredniškim in finančno-menedžerskim delom na drugi. Analizirani bodo vsebinski in vizualni vidiki uredniških odločitev, vodenje medijev, ko gre za odnos med uredniškimi in oglaševalskimi vsebinami, ter položaj uredništva v odnosu do upravnega in oglaševalskega dela medijske hiše.
3	Politična ekonomija novinarstva	Predmet podaja teoretične in praktične temelje političnoekonomskega pristopa k preučevanju novinarstva in medijev. V komunikologiji velja politična ekonomija za osrednjo kritično raziskovalno tradicijo in temeljni analitični pristop, ki na strukturni in sistemski ravni obravnava delovanje medijskih in kulturnih industrij v okvirih (globalnega) kapitalizma. Predmet sledi tem izhodiščem, pri čemer se učni načrt giblje od splošnejših k bolj specifičnim temam. V skladu s tem je predmet razdeljen v štiri sklope: v prvem sklopu je kontekstualno obravnavano delovanje globalnega

		<p>kapitalizma, v katerem so se v zadnjih desetletjih povečevale neenakosti in množile krize; v drugem sklopu se študentke in študenti seznanijo s konceptualnim in teoretskim aparatom, ki ga političnoekonomski pristop uporablja v komunikologiji; v tretjem sklopu predmet proučuje konkretne odnose novinarstva in medijskih industrij s praksami in procesi, ki so značilni za kapitalistične družbe (obravnavane tematike vključujejo vpliv komercialnih proizvodnih odnosov na novinarske prakse in delovne odnose, vlogo medijskega lastništva in procese monopolizacije, tržne pritiske in vpliv ekonomske moči v komunikacijski sferi, tehnološke spremembe in vpliv digitalizacije, asimetrične globalne komunikacijske tokove); v četrtem sklopu so identificirani in analizirani osrednji premiki v novinarstvu ter povezani s političnoekonomskimi dejavniki, pri čemer je poudarek na krizi obstoječega ekonomskega modela medijskih industrij, ki je skozi dvajseto stoletje materialno vzdrževal kvalitetno novinarstvo.</p>
4	Novinarstvo, etika in profesionalnost	<p>Predmet v prvem delu obravnava dileme novinarske profesionalizacije, zlasti samoregulacijo, izobraževanje in samoorganizacijo novinarjev, in jih povezuje z vprašanji etične univerzalnosti, delovanjem novinarjev prek meja svojih kultur in tradicij ter z razmerjem med pravom in (novinarsko) etiko. Posveča se skupni (mednarodni) novinarski ideologiji v kontekstu nacionalnih tradicij novinarstva, idejam univerzalnega etičnega kodeksa v luči kritičnega pogleda na profesionalizacijo novinarstva, etičnemu relativizmu in univerzalnim vrednotam ter premiku od kodificirane morale k osebni odgovornosti. Zastavlja vprašanje, kako učinkovito (samo)regulirati novinarstvo, loteva pa se tudi aktualne teme prihodnosti novinarskega poklica z izhodiščem: prihodnost novinarske etike – prihodnost novinarstva?</p> <p>V drugem delu predmet obravnava temeljna pravna vprašanja glede vsebine in dometa svobode izražanja ter v njenem okviru svobode tiska, kot ju opredeljujeta Ustava Republike Slovenije in Evropska konvencija o človekovih pravicah. Čeprav je svoboda tiska ena od najpomembnejših človekovih pravic, je tako kot skoraj vse druge človekove pravice omejena s pravicami drugih. Predmet na konkretnih primerih iz sodne prakse Ustavnega sodišča RS ter Evropskega sodišča za človekove pravice opredeljuje, kje so meje svobode tiska, ki jih novinar pri svojem delu ne sme prestopiti, sicer bi se lahko štelo, da je svobodo tiska zlorabil.</p>
5	Metodološki seminar za novinarske študije	<p>Uporaba vsebin na konkretnih primerih, povezanih z raziskovanjem pojavov relevantnih za novinarske študije. Raziskovalni načrti, proces v kvantitativnem in kvalitativnem raziskovanju, etika v znanstvenem raziskovanju, vzorčenje v kvantitativnih in kvalitativnih raziskavah.</p> <p>Kvantitativni raziskovalni načrti: anketa, analiza vsebine (besedil), sekundarna analiza, eksperiment; podatki uradne statistike; registri in baze javnih podatkov.</p> <p>Kvalitativni raziskovalni načrti: terensko raziskovanje (logika terenskega raziskovanja, izbira in dostop do terena, odnosi na terenu, vloga raziskovalca), najpomembnejše metode/strategije zbiranja podatkov (opazovanje z udeležbo, različne vrste intervjujev, fokusne skupine, vizualne metode, analiza dokumentov, študija primera), metode analize kvalitativnih podatkov (analitične metode, kodiranje in oblikovanje pojmov, analitične strategije, druge tehnike), načini preverjanja kakovosti kvalitativnih podatkov, programski paketi za analizo kvalitativnih podatkov (Atlas, Nvivo).</p>

		Raziskovalni načrti za integracijo metod. Priprava metodološkega dela dispozicije.
6	Metode družboslovnega raziskovanja	Osnovni metodološki pristopi/paradigme (pozitivizem, interpretativni pristop, kritični pristop in postmoderni pristop), raziskovalni načrti in proces v kvantitativnem in kvalitativnem raziskovanju, etika v znanstvenem raziskovanju, vzorčenje v kvantitativnih in kvalitativnih raziskavah. Kvantitativni raziskovalni načrti – pregled in primerjava: anketa, analiza vsebine (besedil), sekundarna analiza, eksperiment; Struktura in potek kvantitativne raziskave: raziskovalni problem (teorija, konceptualizacija, hipoteze in spremenljivke), vzročnost v okviru kvantitativne raziskovalne strategije, merjenje (podatki in zbiranje podatkov, anketa, merske lestvice); pristopi za spremljanje in vrednotenje kakovosti raziskovalnega procesa. Kvalitativni raziskovalni načrti: terensko raziskovanje (logika terenskega raziskovanja, izbira in dostop do terena, odnosi na terenu, vloga raziskovalca), najpomembnejše metode/strategije zbiranja podatkov (opazovanje z udeležbo, različne vrste intervjujev, fokusne skupine, vizualne metode, analiza dokumentov, študija primera), metode analize kvalitativnih podatkov (analitične metode, kodiranje in oblikovanje pojmov, analitične strategije, druge tehnike), načini preverjanja kakovosti kvalitativnih podatkov, programski paketi za analizo kvalitativnih podatkov (Atlas, Nvivo). Raziskovalni načrti za integracijo metod.

2. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Praksa v novinarskem uredništvu	Študent za opravljanje novinarske prakse izbere uredništvo v tisku, na radiu, televiziji ali digitalnih medijih. Za stik Katedre za novinarstvo z medijskimi hišami skrbi nosilec predmeta, ki se dogovarja, kje se praksa lahko opravlja, in študentom ponuja nabor medijskih hiš ter novinarskih uredništev, ki jih lahko izberejo za opravljanje prakse.
2	Magistrsko delo	Individualno delo s študenti. Pomoč in svetovanje v vseh fazah raziskovanja in pisanja magistrskega dela: pri izbiri teme, opredelitvi problemov, postavljanju tez ali raziskovalnih vprašanj, operacionalizaciji ključnih pojmov, izbiri metod, izvedbi raziskave, analizi zbranih podatkov, interpretaciji rezultatov in končnem urejanju besedila.

Izbirni predmeti modula Podatkovno novinarstvo		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Osnove podatkovne analitike	Predmet pokriva osnovne koncepte in orodja za statistično analizo v okviru podatkovne analitike na področju družboslovja, od postavljanja pravih vprašanj, na katera je mogoče odgovoriti s statistično analizo podatkov, preko priprave in čiščenja podatkov, vizualizacije in analize podatkov, sklepanja iz vzorca na populacijo ter objave rezultatov.

		<p>V okviru predmeta pokrivamo naslednje vsebine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrste statističnih podatkov (anketni podatki, podatki uradne statistike, javno dostopne baze (velikih) podatkov itd.). • Osnovni koncepti s področja statistike (populacija, vzorec, srednje vrednosti, variabilnost, vzorčenje, sklepanje iz vzorca na populacijo, stopnja tveganja, statistična značilnost). • Osnovni principi upravljanja in vizualizacije podatkov. • Metode opisne in inferenčne statistike za univariatno, bivariatno, multivariatno analizo (kontingenčne tabele, korelacije, razlika deležev in povprečij med skupinami, regresija). • Pravila objave statističnih podatkov in rezultatov. <p>Študenti se bodo seznanili tudi z enostavnimi aplikacijami in orodji za statistično analizo podatkov.</p>
2	Podatkovno novinarstvo	<p>Predmet je namenjen spoznavanju osnov podatkovnega novinarstva, ki vključuje znanja in tehnike za premišljeno uporabo statističnih in drugih podatkov v novinarskem poročanju. Z digitalizacijo se povečuje količina informacij, ki so na voljo ali jih je mogoče zbrati o različnih družbeno relevantnih tematikah, s čimer se odpirajo nove možnosti za novinarsko poročanje na podlagi poglobljenega razumevanja podatkov. Predmet bo slušatelje seznanil z možnimi viri podatkov, s primeri dobrih praks in z znanji za pridobivanje, čiščenje, analizo, interpretiranje in vizualizacijo pridobljenih podatkov. Predstavljeno bo delo z enostavnejšimi orodji za statistično analizo, poizvedbe po bazah podatkov in podatkovno vizualizacijo. Te vsebine bodo nadgrajene z novinarskimi znanji za prepoznavanje zgodb v podatkih in kvalitetno novinarsko poročanje na podlagi podatkov. Praktična usmerjenost predmeta bo dopolnjena z zgodovinsko perspektivo (razvoj podatkovnega novinarstva) in s teoretskimi kritikami naraščajočega in na videz objektivnega opiranja na kvantifikacijo in digitalne baze podatkov, ki imajo vedno večji vpliv na delovanje družb (med drugim kritika in etični vidiki ideologije masovnih podatkov, digitalnega pozitivizma, uporabe algoritmične logike v vsakdanjem življenju in druge relevantne tematike).</p>

Izbirni predmeti modula Radiotelevizija in novi mediji		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Novinarska avdiovizualna produkcija in novi mediji	<p>Predmet je usmerjen v spoznavanje in razumevanje glavnih konceptualnih transformacij radiotelevizije, ki so jih s tehnološkimi, družbenimi, kulturnimi in estetskimi spremembami v produkciji, distribuciji in recepciji avdio-vizualnih vsebin pomembno zaznamovali novi mediji. Na eni strani je predmet namenjen kritični analizi in vrednotenju praks sodobne avdiovizualne novinarske produkcije, ki jih pomembno zaznamujeta procesa hibridizacije in konvergence. Na drugi strani se predmet, ki je vsebinsko povezan s predmetom Stilistika multimedijskega novinarstva, usmerja v aplikacijo teh znanj v produkcijo novinarskih avdiovizualnih projektov, s katerimi bodo študenti prevpraševali tradicije radiotelevizije in transformativne potenciale novih medijev.</p>

2	Stilistika multimedijskega novinarstva	Predmet je usmerjen v spoznavanje in razumevanje jezikovnih, stilnih in žanrskih pretvorb in sprememb novinarskih besedil, na katere vplivajo tehnološke, družbene, kulturne in estetske spremembe novih medijev. Z žanrsko, stilno in jezikovno analizo bodo ovrednotene prakse sodobnega avdiovizualnega novinarstva. V povezavi s predmetom Novinarska avdiovizualna produkcija in novi mediji se bodo teoretski temelji nadgradili v aplikacijo teh znanj z ustvarjanjem novinarskih avdiovizualnih projektov, s katerimi bodo študenti in študentke analitično ovrednotili tradicionalne žanre in jezikovne strategije ter jih nadgradili z novimi preoblikovanimi možnostmi, ki jih omogočajo novi mediji.
---	--	--

Izbirni predmeti modula Tisk v digitalni dobi		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Jezik, stil in novinarska naracija	Predmet obravnava novinarske žanre kot prostor, kjer se v upovedovalnem procesu srečata jezikovna objektivnost in subjektivnost, jezikovna natančnost in kreativnost. Prek analize in tvorbe različnih besedil so obravnavani razlogi za prilagajanje postopkov upovedovanja tako normam žanra kot pričakovanjem in značilnostim različnih naslovnikov. Posebna pozornost je namenjena dopolnitvi in posodobitvi obstoječih opisov novinarskih žanrov z značilnostmi njihove jezikovne podobe (pravopis in leksika, tvorba povedi, tvorba besedila, odstopi od norme ipd.). Analizirali bomo tudi povezave med besedilom in pribesedilnimi prvinami (fotografija, tabele, grafika, črke ipd.).
2	Novinarska zgodba in fotografija	Predmet se bo osredotočil na novinarsko zgodbo in upovedovanje kot specifično obliko množičnega komuniciranja. Novinarska zgodba je specifična novinarska vrsta v klasifikaciji novinarskih žanrov, ki uporablja tehnike naracije iz leposlovja in jih aplicira pri novinarskem delu z namenom popularizacije in individualizacije posameznih dogodkov in kompleksne stvarnosti. Novinarska naracija v obliki pisne komunikacije je nadgrajena s fotografijo kot dodatnim elementom pripovedništva s specifičnimi pravili, zgodovino in umestitvijo v novinarsko delo in medijski prostor.